



Internationale Federatie voor Informatie- en Communicatieverwerking
Interinfo Groep Nederland - www.interinfo.nl

Secretariaat:

L.J. den Holder
Constance Gelderblomlaan 7
2545 EP DEN HAAG
Tel. 070-3676268
e-mail: denholder@hetnet.nl

Nieuwsbrief – december 2016

Ter inleiding

De vorige nieuwsbrief, van juli 2016, ligt alweer een halfjaartje achter ons. Enkele voor Interinfo relevante gebeurtenissen sindsdien zijn de Raadsvergadering van Intersteno (Council Meeting) te Zagreb en de viering van ons 60-jarig jubileum op 1 oktober jl. met een bijeenkomst, feestelijke lunch en rondvaart. Het bestuur van Interinfo kwam tweemaal in vergadering bijeen ten huize van bestuurslid Biep Heinen te Bunschoten. Op Facebook en de website, alsmede in het rondschriven van 14 november jl., is van enkele zaken verslag gedaan.

Door ons erelid, Jet Haak-Roos, werden we geattendeerd op het overlijden van Grietje Tauber. Hoewel zij geen lid van Interinfo was, heeft zij voor onze vereniging veel betekend door haar bijdrage aan de organisatie van nationale en internationale type- en stenowedstrijden. Om deze reden is hier een in memoriam opgenomen.

Ook in eigen kring werd uw secretaris, inmiddels weduwnaar, geconfronteerd met het einde dat aan alle leven is beschoren.



Onze internationaal gedelegeerde, Marianne van Gool, heeft een inventarisatie gemaakt van de stand van zaken bij het typeonderwijs in verschillende Europese landen. Een overzicht van de verkregen resultaten vindt u in deze nieuwsbrief.

Tussen het bestuur van Interinfo en dat van de VSLM is contact over samenwerking bij het organiseren van het NK computertypen. Gedacht wordt o.m. aan het scheiden van de wedstrijden voor de jongsten en die voor de volwassenen. Hierdoor zullen wellicht nieuwe wedstrijddatums in 2017 moeten worden vastgesteld. Het bestuur zal u hierover tijdig informeren.

En natuurlijk kijken we met z'n allen uit naar het komende wereldcongres van Intersteno te Berlijn (22-28 juli 2017) met de bijbehorende wereldkampioenschappen!

Jan den Holder

—

Van de bestuurstafel



Het bestuur vergaderde op 27 juli en op 9 november 2016.

Enkele punten uit de *bestuursvergadering van 27 juli*:

- * Marianne van Gool heeft, voor haar opvolg(st)er, een taakomschrijving van de internationaal gedelegeerde opgesteld. Zelf blijft zij tot de jaarvergadering 2017 in functie als gedelegeerde.
- * Er is stilgestaan bij kritiek en wensen van VSLM-zijde n.a.v. het afgelopen NK computertypen (zie ook elders in deze nieuwsbrief).
- * Geconstateerd werd dat Interinfo voor notulisten/notuleerbureaus een schakel kan zijn in het uitwisselen van (internationale) informatie over het vakgebied. Bespreking van de mogelijkheid van een keurmerk voor notulisten/notuleerbureaus leidde nog niet tot resultaten.
- * Op de komende jaarvergadering (4 maart 2017) treden Marianne en Jan af als bestuurslid. Hun vervanging moet worden voorbereid.

Enkele punten uit de *bestuursvergadering van 9 november*:

- * Met gebruikmaking van de schenking van de vereniging Vlismah kan nog een aantal jaren worden doorgegaan met het NK Computertypen.
- * De jubileumviering op 1 oktober 2016 is prima verlopen, maar de discussie over de toekomst van Interinfo heeft weinig opgeleverd.
- * Het is moeilijk om een artikel in de landelijke pers geplaatst te krijgen over het belang van het begeleid typeonderwijs. Kranten stellen dat het moet gaan om nieuws.
- * De accommodatie voor het komende Interstenocongres te Berlijn (22-28 juli 2017), inclusief wedstrijdlocaties, is rond. Informatie over dit congres staat op de website www.intersteno2017.org. De congreskaart kost 180 euro, resp. 150 euro voor jongeren tot 26 jaar. Wedstrijddeelname kost 35 euro voor max. drie wedstrijden plus 5 euro voor elke volgende wedstrijd (daarbij komt nog de congreskaart).
- * Er was tijdens de Council Meeting in Zagreb veel animo voor de lezing van mevr. dr. Henny van der Meijden over haar onderzoek, samen met Mariëtte Tesselhof, naar de gunstige effecten van blindtypen op de taalvaardigheid van leerlingen. (Zie het artikel van Marianne van Gool, verderop in deze nieuwsbrief, voor een link naar de bijbehorende Engelstalige PowerPoint-presentatie.)
- * Bekeken wordt of zich een met de komende jaarvergadering te combineren interessante activiteit laat organiseren. Hiervoor dient een post op de begroting 2017 te worden opgenomen.



Kerstbrief van Interinfovoorzitter Bernhard Boot

Geachte leden,

Na een heel leuk en voor het bestuur intensief jaar, waarin we hebben geprobeerd de vereniging nieuw leven in te blazen, kijken we vooruit naar 2017.

Twee bestuursleden gaan ons verlaten en het zal niet eenvoudig zijn daar goede vervangers voor te vinden. Beiden uit onze tak verslaglegging waardoor deze, als we geen vervanging vinden, niet meer in het bestuur vertegenwoordigd zal zijn. Dat is uiteraard een zeer vervelend vooruitzicht. Wij hopen dat een paar leden uit deze tak zich voor een bestuursfunctie zullen aanmelden.

Wat de typetak betreft zijn wij bezig met het ontwikkelen van korte filmpjes ter bevordering van het begeleid leren typen. Het eerste filmpje zal een niet-correct typende (houding), niet-blindtypende leerling tonen met een redelijke snelheidsscore na 1 minuut typen, maar met veel fouten. Vervolgens wordt het resultaat van dezelfde leerling getoond na 10 minuten typen, waaruit zal blijken dat zijn typesnelheid gedurende deze langere tijd vermindert en de foutenscore toeneemt. Daartegenover wordt de correct blindtypende leerling geplaatst met diens uitslagen. Voice-over: "Zie hoe de niet-blindtypende leerling snel lijkt, maar het qua snelheid en fouten aflegt tegen de blindtypende leerling." Dit is nog maar een voorzetje. Indien u een betere tekst heeft: graag mailen! Ook zal er in de aftiteling of voice-over iets komen als: "Leer typen, maar kies voor een opleiding waar je begeleiding hebt. Zie voor instituten met begeleid typeonderwijs onze website: www.interinfo.nl."

Wij hopen u allen op de jaarvergadering (4 maart 2017) te zien en we proberen voor de middag een gezellig programmaatje te regelen.

U allen een goede Kerst en prettige feestdagen toewensend,

namens het bestuur van Interinfo,

Bernhard Boot

—

Contacten Interinfo – VSLM over samenwerking bij wedstrijden

Het bestuur van Interinfo stemt in met een apart NK Computertypen voor kinderen en met de daartoe door de VSLM (Vereniging van Leraren in secretariële en administratieve vakken) voorgelegde keuzedatum in mei 2017. In gemeenschappelijk overleg zullen definitieve datum en plaats gekozen worden en zal een taakverdeling bij de organisatie afgesproken worden.

Het betekent dat Interinfo een NK voor volwassenen kan organiseren, dat aansluit op de wedstrijdcategorieën en -normen die in Interstenoverband worden gehanteerd. Dit biedt tevens oefenmogelijkheden voor kandidaten die willen deelnemen aan de komende wereldkampioenschappen tijdens het Interstenocongres te Berlijn (22-28 juli 2017).

—

Het belang van door docenten begeleide lessen blindtypen

Inleiding

Tijdens de Raadsvergaderingen van Intersteno te Budapest (juli 2015) en te Zagreb (oktober 2016) heb ik aandacht gevraagd voor het belang van door docenten begeleide typelessen. Mijn vragen dienaangaande zijn, mede namens Krystian Wawrzynek van de Poolse nationale groep, aan de Wetenschappelijke Commissie van Intersteno gezonden en daarna (bij uitblijvend antwoord van deze commissie) ook aan de Raadsleden zelf.

Mijn vragen hielden in:

- of men het noodzakelijk vindt dat leerlingen in het basisonderwijs leren blindtypen onder begeleiding van een docent;
- of leren blindtypen onder deskundige begeleiding reeds onderdeel is van het leerplan voor basisscholen in het eigen land;
- zo ja, wat er is gedaan om dit doel te bereiken;
- zo nee, hoe er aandacht (bijv. van de overheid) verkregen kan worden voor het alsnog bereiken van dit doel;
- welke andere mogelijkheden jongeren intussen hebben om te leren blindtypen (via verenigingen, in het middelbaar onderwijs enz.).

Welke landen hebben geantwoord en welke informatie leverde dit op?

Reacties werden ontvangen uit Duitsland, Hongarije, het Verenigd Koninkrijk, de Vlaamse en Waalse delen van België, Polen, Kroatië en Nederland. Samenvattend kan hiervan het volgende overzicht gegeven worden.

- Alle genoemde landen vinden het noodzakelijk dat basisschoolleerlingen deelnemen aan lessen blindtypen onder begeleiding van een docent.
- Hongarije legde uit waarom deze onderwijsmethode van wezenlijk belang is: de docenten bieden oefeningen aan en begeleiden deze; zij instrueren daarbij hun leerlingen over de optimale houding van het lichaam en de positionering van handen en vingers, opdat RSI (muisarm enz.) wordt voorkomen. Zij letten op typefouten en motiveren de leerlingen.
- De Poolse nationale groep ziet leren blindtypen als voorbereiding op onze moderne maatschappij, waar computers en toetsenborden in vele beroepen toegepast worden.
- Ook in Nederland acht men typelessen onder begeleiding van docenten noodzakelijk. Helaas zijn veel schoolhoofden van mening dat typevaardigheid gemakkelijk en snel via het internet verworven kan worden.
- Alle vermelde landen antwoordden dat het onder begeleiding van docenten leren blindtypen niet was voorzien in het curriculum voor basisscholen.

Verdere opmerkingen van afzonderlijke gedelegeerden

- Vlaanderen. Onderwijzers op basisscholen zijn niet voorbereid op het geven van lessen blindtypen. Bovendien heeft de Vlaamse deelregering geen interesse in het invoeren van lessen blindtypen op basisscholen. Contacten hierover met deze deelregering bleven zonder resultaat.
- Wallonië. Er zijn steeds minder onderwijzers die kunnen blindtypen en daarin ook les kunnen geven.
- Nederland. Er zijn geen scholen bekend, waar het leren blindtypen in het leerplan is opgenomen. Directie en onderwijzers zijn te druk met andere zaken en zij zien er het belang niet van in.
- Hongarije. Leg contacten met het ministerie en bepleit een richtlijn voor het typeonderwijs.

- Polen. Leren blindtypen op school bestaat hier niet. Pogingen tot contact met het ministerie van onderwijs over het belang van leren blindtypen, waren zonder succes.
- Duitsland. Het plaatselijke gymnasium kent alleen "IT" als verwant vak. In de praktijk worden enkele brieven getypt, zonder aandacht voor blindtypen. Ook in het leerplan van de "Realschule" (mavoschool) wordt het blindtypen niet vermeld, wel "toetsenbordvaardigheid", maar er is onvoldoende oefenmogelijkheid. Computerles wordt gegeven door docenten die niet vertrouwd zijn met blindtypen. Een gunstige uitzondering lijkt de plaatselijke "kaufmännische Schule" (handelsonderwijs).

Verdere nationale informatie

- Vlaanderen. Er zijn enkele particuliere, commerciële cursussen blindtypen, waarbij verschillende onderwijsmethoden worden gevolgd. Sommige cursussen zijn goed, andere zijn alleen maar commercieel. Op het niveau van het middelbaar onderwijs hebben alleen de handelsscholen blindtypen in het leerplan, maar de beschikbare uren zijn onvoldoende om goede resultaten te verkrijgen. En leerlingen/studenten hebben niet meer de gewoonte om thuis te oefenen. We zijn er nu op gericht om ICT (word processing, spreadsheet, database) in het curriculum te houden. Deze vakken staan "onder druk" en zullen waarschijnlijk verdwijnen of worden geïntegreerd in andere vakken, die gegeven worden door docenten die geen of weinig ervaring hebben met blindtypen.
- Wallonië. Hier is de situatie min of meer gelijk aan die in de rest van België. Maar in het Vlaamse deel (Gent) bleek het ICT-onderwijs sterk ontwikkeld, terwijl dit niet het geval was bij de middelbare scholen in Wallonië. Persoonlijke ervaring van de gedelegeerde: op verschillende middelbare scholen in Wallonië waren de leerlingen niet in staat om tekstverwerking op een professionele wijze te gebruiken en zelfs de docent was niet in staat om dit vak te onderwijzen.
- Hongarije. Als leerlingen geen typen leren op de basisschool, is het bijna onontbeerlijk om dit alsnog te doen als onderdeel van het (vervolg)beroepsonderwijs of voorbereidend wetenschappelijk onderwijs. Of misschien via het particulier onderwijs. Het is belangrijk dat er een docent bij is betrokken. Het is mogelijk dat leerlingen/studenten zichzelf leren blindtypen, maar dit is misschien geen goede oplossing, omdat het zonder docent moeilijker is om gemotiveerd te blijven.
- In Polen kunnen jonge mensen leren blindtypen via particuliere cursussen, maar daarvan zijn er heel weinig. Het kan op (basis)scholen, als de onderwijzer er zijn vrije tijd aan spendeert; het kan op middelbare technische scholen die het profiel "kantoortechnicus" hebben. En het kan door het volgen van onlinecursussen, maar hier kunnen we niet spreken van deskundige begeleiding en de meeste van deze cursussen zijn methodisch incorrect.
- Nederland. Vele scholen staan (particuliere) instituten toe om typecursussen te organiseren op hun school, maar dit gebeurt meer omdat zij deze mogelijkheid voor hun leerlingen beschikbaar willen stellen dan omdat zij oog hebben voor het belang van blindtypen. Ouders moeten voor deze cursussen betalen en veel ouders kiezen voor een gratis online-typecursus voor hun kinderen, ongeacht het feit dat dan begeleiding en motivatie door een docent ontbreken.
- Uit het Verenigd Koninkrijk komt juist de vaststelling dat internetprogramma's om blindtypen te leren – enkele zijn gratis – een alternatief bieden.
- Kroatië. Het advies wordt gegeven om relevante onderwijsinstellingen te vragen ruimte te maken voor blindtypen in hun opleidingen en trainingsprogramma, om blindtypen te introduceren als een additionele/facultatieve activiteit in basisscholen en om daarbij gebruik te maken van (de geldmiddelen van) EU-projecten betreffende de ontwikkeling van professionele competenties.

Enkele aanbevelingen

- Hongarije stelt voor: erken blindtypen als een intellectuele sport (zoals schaken), zodat er meer waardering voor ontstaat. Of laat vooral volksvertegenwoordigers zien dat blindtypen heel belangrijk is en vele toepassingen heeft, namelijk in bijna alle kantoorbanen. Via de computer kunnen mensen

met hoor- of zichtproblemen in contact blijven met de buitenwereld; door middel van blindtypen kan dit op een snellere en effectievere manier.

- Nederland stelt voor om met enkele YouTube-filmpjes duidelijk aan te geven wat de voordelen zijn van het kunnen blindtypen (en de nadelen, indien deze vaardigheid ontbreekt). Wie vaardig is in blindtypen, kan daarmee heel veel tijd besparen.

- Uit het Verenigd Koninkrijk komt de suggestie om te lobbyen bij de overheid en zo aandacht voor het blindtypen te verkrijgen.

- Polen beveelt aan om meer studies te verzamelen over blindtypen, die aangeven hoe belangrijk deze vaardigheid is voor gezondheid en werkefficiëntie. Maak een Facebook-pagina waarop mensen het idee kunnen steunen om blindtypen als schoolvak in te voeren. Het is een manier om gezagsdragers met dit onderwerp bekend te maken. Organiseer typekampioenschappen; met name successen in internationale wedstrijden trekken de aandacht van de gezagsdragers.

Onderzoek naar het nut en het effect van door docenten begeleid typeonderwijs

Dr. Henny van der Meijden (Radboud Universiteit Nijmegen) en Mariëtte Tesselhof hebben onderzoek gedaan naar blindtypen. Tijdens de Intersteno/IPRS-bijeenkomst te Zagreb, oktober 2016, hebben zij een presentatie gehouden, getiteld "Blindtypen ter verbetering van spelling en creatief schrijven". Hun onderzoek liet zien dat verbetering van typevaardigheid, na het volgen van een cursus blindtypen, positief effect heeft op het niveau waarop basisschoolleerlingen spellen en creatief schrijven.

Er komt zeker nog gelegenheid om nader aandacht te besteden aan de onderzoeksresultaten. Wie alvast kennis wil nemen van de inhoud van de presentatie te Zagreb, kan daartoe deze link benutten: <http://iprs-info.org/presentations/tesselhof2016.pdf>

Marianne van Gool-Moerings

In memoriam Grietje Tauber

Het echtpaar Tauber was heel bijzonder. Zij steunde hem, architect Piet Tauber, in zijn functie als professor aan de TU Delft, en werkte mee in diens architectenbureau. Op haar beurt ondervond zij gelijkwaardige steun van haar man.

Grietje dicteerde het Engels op de Interstenocongressen. Daar werd door iedereen naar gevraagd, of zij dat kon doen, omdat haar dictaten ook door de Amerikanen heel goed werden begrepen.

Na haar 80ste heeft ze besloten uit haar actieve leven te stappen. Tot die tijd hebben we veel steun van haar en haar man ondervonden. Een eigen professioneel stenoleven – het bestaat niet meer.

"Zorgzaam – sterk – onvermoeibaar – accuraat en doortastend"

Dit stond boven het overlijdensbericht van Grietje Tauber-Postma, Wij kennen haar ook als iemand die heel betrokken was bij het wel en wee van de stenografie en bij de collega's dáár. Zij is op 25 november 2016, 95 jaar oud, vredig in Alkmaar ingeslapen. Geboren in Palembang in 1921 zal zij heel veel hebben meegemaakt. Wij hadden daar geen weet van, omdat Grietje volop leefde in het hier en nu en niet over het verleden sprak.

Zij ging mee naar de bijeenkomsten van haar man en hij naar de hare. Zij genoot ervan om ook in haar eigen vak actief te zijn. Jarenlang heeft zij examens voor de Vlismah afgenomen, bezocht de Nationale Kampioenschappen en ook de Interstenocongressen in o.a. Dresden en Istanbul. Zij kwam

uit belangstelling, voor de ontmoetingen, en werkte energiek, daadkrachtig en met humor mee aan dicteren, correctie en jurering. Haar Engelse wedstrijdacten werden door Amerikanen en andere deelnemers buitengewoon gewaardeerd.

Ze ging voor meer dan 100 procent. Toen haar bijdrage niet langer aan haar standaard voldeed, trok ze de consequentie en beëindigde haar lidmaatschappen van de beroepsverenigingen. Dankzij de berichten van Jetty Haak waren we ervan op de hoogte dat zij, na haar val in de keuken, begin december 2014 door een zware beroerte met daaroverheen een epileptische aanval is getroffen. Zij heeft nog bijna twee jaar in het verzorgingshuis Westerhout te Alkmaar doorgebracht. Wekelijks mocht ze dan met speciaal vervoer in haar rolstoel een enkel middagje naar huis toe; zij was linkszijdig verlamd en kon alleen zitten en liggen. Dat moet een zware tijd zijn geweest.

Grietje was een lieve, hartelijke vrouw, die veel interesse toonde voor anderen en voor haar vak stenografie. Onze oud-collega Grietje Tauber-Postma is niet meer in ons midden.

Joke Bakker, met dank aan Jet Haak-Roos

Decembereditie van E-News verschenen, Intersteno's digitale nieuwsbrief



Een kort overzicht van de inhoud:

- * From the President's desk (een terugblik en een blik vooruit op Intersteno's wel en wee)
- * The shorthand for music and dance, written words remain (notatiesystemen voor muziek en dans)
- * Ihsan Yener, the inventor of the F-keyboard (een toetsenbord voor de Turkse taal)
- * A few memories related to our teacher Ihsan Yener (herinneringen aan Ihsan Yener)
- * Devoting a life to an ideal (over de betekenis van Ihsan Yener voor het Turkse typeonderwijs)
- * 38th Croatian championship in computer typing (wedstrijdnieuws uit Kroatië)
- * Two Intersteno projects in memory of Gian Paolo Trivulzio (Italiaanse scholieren worden bekendgemaakt met verschillende alfabetten en met het wedstrijdgebeuren van Intersteno)

Deze Engelstalige uitgave kunt u downloaden op de website van Intersteno: www.intersteno.org of via deze: <http://www.intersteno.org/wp-content/uploads/2016/12/enews77.pdf>

(Eindredactie van deze nieuwsbrief: L.J. den Holder.)